

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 kwietnia 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że J. Z. od 1 lutego 2018 r. nie podlega ubezpieczeniom społecznym : emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że od dnia 1 lutego 2018 r. J. Z. został zgłoszony przez ww. płatnika składek do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, a od dnia 16 listopada 2019 r. stał się niezdolny do pracy z powodu choroby. Nadto Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaznaczył, że z uwagi na brak możliwości przeprowadzenia postępowania kontrolnego i związany z tym brak dowodów i materiału potwierdzającego faktyczne wykonywanie pracy na podstawie umowy o pracę przez J. Z. uznał, że zatrudnienie J. Z. było czynnością pozorną, której celem było obejście przepisów prawa i uzyskanie świadczeń wypłacanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

/decyzja w aktach ZUS/

W dniu 7 maja 2020 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie J. Z. od w/w decyzji, w którym wskazał, że nie zgadza się z ustaleniami Zakład Ubezpieczeń Społecznych, gdyż zgodnie z powierzonym zakresem obowiązków wykonywał obowiązki pracownicze księgowego, co mogą potwierdzić pracownicy zatrudnieni w spółce płatnika.

/odwołaniek.3 – 5/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowanie według norm przepisanych.

/odpowiedź na odwołanie k.6 – 6 odwrót/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Decyzja podlegała uchyleniu jako wydana z rażącym naruszeniem prawa.

Zgodnie z art. 477¹⁴ § 2 ze zn.1 k.p.c., jeżeli decyzja nakładająca na ubezpieczonego zobowiązanie, ustalająca wymiar tego zobowiązania lub obniżająca świadczenie, została wydana z rażącym naruszeniem przepisów o postępowaniu przed organem rentowym, sąd uchyla tę decyzję i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania organowi rentowemu.

Dzięki takiemu unormowaniu sąd może badać wady wynikające z naruszenia nie tylko prawa materialnego, lecz także procesowego. Jak wynika z uzasadnienia projektu z.k.p.c.2019, niezależnie od tego, czy wady te dotyczą formy, czy treści decyzji, ich wspólną cechą jest to, że naruszają przepisy o postępowaniu przed organem rentowym w takim stopniu, że ich konwalidacja jest niemożliwa. Naprawienie takich decyzji przez sąd polega w istocie na wydaniu ich na nowo, to zaś wymaga ponownego przeprowadzenia całego postępowania - tyle że przed sądem (zob. uzasadnienie projektu k.p.c.2019). W uzasadnieniu projektu z.k.p.c.2019 podano przykłady wad decyzji, które projektodawca określił jako rażące. Należą do nich, w zakresie treści: brak oznaczenia stron, niewskazanie sposobu obliczenia świadczenia lub składki; sposobu wydania: wydanie przez osobę nieuprawnioną; i postępowania je poprzedzającego: bez podstawy prawnej lub przedwcześnie - bez zachowania terminów lub przesłanek wydania (zob. uzasadnienie projektu z.k.p.c.2019) (por. J. May, Kodeks postępowania cywilnego. Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym. Przepisy przejściowe. Komentarz do zmian, WKP 2020).

W niniejszej sprawie rażące naruszenie przepisów o postępowaniu polegało na tym, że organ rentowy nie dopełnił obowiązku przeprowadzenia należytego postępowania dowodowego.

Zgodnie z art. 7 k.p.a., w toku postępowania organy administracji publicznej również z urzędu podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego.

Zgodnie z art. 9, organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu niezajomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.

W myśl art. 76a § 1 k.p.a., jeżeli dokument znajduje się w aktach organu lub podmiotu, o którym mowa w art. 76 § 1 lub 2, wystarczy przedstawić urzędowo poświadczony przez ten organ lub podmiot odpis lub wyciąg z dokumentu. Organ administracji publicznej zażąda udzielenia odpisu lub wyciągu, jeżeli strona sama uzyskać ich nie może. Gdy organ uzna za konieczne przejrzenie oryginału dokumentu, może wystąpić o jego dostarczenie.

Jak stanowi art. 107 § 3 k.p.a., uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa.

Brak wyjaśnienia wszystkich okoliczności w uzasadnieniu decyzji, stanowi o naruszeniu art. 107 § 3 k.p.a., a ponadto odpowiednie ujawnienie procesu decyzyjnego w sferze podstawy faktycznej rozstrzygnięcia stanowi jedną z gwarancji prawidłowej realizacji zasady swobodnej oceny dowodów z art. 80 k.p.a., rozumianej jako ocena tego materiału na podstawie całokształtu zgromadzonych dowodów, a także stanowi wyraz zrealizowania przez organ wynikającej z art. 11 k.p.a. zasady przekonywania (wyrok NSA z 28 kwietnia 2020 r., sygn. akt II OSK 1417/2019).

Przechodząc do meritum wskazać należy, że zaskarżona decyzja z dnia 6 kwietnia 2020 r., mocą której określono że J. Z. od 1 lutego 2018 r. nie podlega ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. została wydana bez przeprowadzenia jakiegokolwiek postępowania dowodowego. Wprawdzie w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych podniósł, że nie miał możliwości przeprowadzenia postępowania kontrolnego, a tym samym wobec braku dowodów i materiałów potwierdzających faktyczne wykonywanie pracy na podstawie umowy o pracę przez J. Z. uznał, że nie podlega on ubezpieczeniom, to jednak nie sposób podzielić w tym zakresie argumentacji organu rentowego. W ocenie Sądu Okręgowego wydanie decyzji o podleganiu ubezpieczeniom społecznym danej osoby powinno być poprzedzone wnikliwą analizą całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego, a nie zaś ograniczać się do stwierdzenia, że nie było możliwym przeprowadzenia postępowania kontrolnego płatnika. Co więcej, kodeks postępowania administracyjnego przyznaje Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych szereg instrumentów pozwalających gromadzić materiał dowodowy, (takich jak choćby przesłuchanie świadków), ale organ rentowy z całą pewnością nie skorzystał z tej możliwości. Nie uszło ponadto uwadze Sądu, że organ rentowy miał świadomość, że J. Z. dysponuje określoną dokumentacją wskazującą na fakt świadczenia przez niego pracy na rzecz płatnika (co wynikało wprost z jego zeznań – k.5 zeznań J. Z. zawartych w aktach organu rentowego), ale z niewiadomych powodów nie zażądał ich złożenia na etapie postępowania dowodowego. Reasumując, jedynym powodem wszczęcia postępowania administracyjnego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych była okoliczność, że J. Z. stał się niezdolny do pracy w dniu 16 listopada 2019 r. W związku zaś z okolicznością, że przez ponad 1,5 roku organ rentowy nie kwestionował faktu zatrudnienia J. Z., w dodatku przyjmując stosowne składki, nie sposób oprzeć się wrażeniu, że skarżona decyzja ma charakter wyłącznie arbitralny i jest jedynie domniemaniem przyjętym przez organ rentowy, a w konsekwencji podlegała ona uchyleniu.

Powyższe świadczy o wydaniu zaskarżonej decyzji z rażącym naruszeniem przepisów o postępowaniu przed organem rentowym, w związku z czym podlegała ona uchyleniu w trybie art. 477¹⁴ § 2¹ k.p.c.

Zarządzenie: odpis postanowienia z uzasadnieniem

doręczyć pełn. ZUS r. prawnemu K. J. za pośrednictwem P.I.

S.B.